

**METODINĖS REKOMENDACIJOS VIDURINIO UGDYMO
EVANGELIKŲ LIUTERONŲ TIKYBOS BENDRAJAI
PROGRAMAI ĮGYVENDINTI**

Dorinis ugdymas

Parengė: *Karolis Skausmenis*

2012

Evangelikų liuteronų tikybos programos aktualumas

Šiandieniniame besikeičiančiame pasaulyje labai svarbu, jog tikybos pamokose daug dėmesio būtų skiriama mokinių bendražmogiškųjų ir krikščioniškų vertybių ugdymui. Svarbu analizuoti krikščionybės ir kitų pasaulio religijų šaltinius, principus, gilinti suvokimą apie tikėjimą, žmogaus pašaukimą, egzistencinius klausimus ir ieškoti atsakymų į gyvenimo prasmės klausimus.

Evangelikų liuteronų programoje išskiriamos keturios ugdymo turinio sritys: *Šventojo Rašto pažinimas, liturginis švietimas, krikščioniško gyvenimo filosofija ir bendravimo klausimai*. Pagal šias evangelikų liuteronų programos išskirtas sritis mokiniams labai svarbu išmanyti Šventąjį Raštą ir suvokti jį kaip Dievo Žodį, sužinoti, kokia buvo Bažnyčios istorija ir liturgijos formos ankstyvojoje Bažnyčioje, kaip ji keitėsi ir kokia yra dabar. Labai svarbu kalbėti apie tikėjimą Dievu, apie krikščioniškojo gyvenimo vertybes ugdant krikščionišką atsakomybę žmonių gyvenime ir tarpusavio santykiuose.

Šventojo Rašto pažinimo aktualumas ir esminiai klausimai 11–12 (gimnazijos III–IV) klasėse

Šventasis Raštas yra Dievo Žodis, parašytas Dievo įkvėptų žmonių, todėl Biblija yra Bažnyčios ir krikščioniškojo gyvenimo pagrindas. „Biblija arba Šventasis Raštas yra Dievo Žodis, kurį parašė šventieji žmonės, įkvėpti Šventosios Dvasios. Senasis Testamentas yra parašytas Mozės ir kitų pranašų. Naujajį Testamentą parašė apaštalai ir evangelistai. Jie dirbo įkvėpti Šventosios Dvasios, skelbdami Dievo Žodį žmonėms tiek žodžiu, tiek raštu. Krikščioniškoje Bažnyčioje Šventasis Raštas turi didžiausią autoritetą ir yra vienintelė krikščioniško mokymo ir gyvenimo norma.“ (Dr. Martynas Liuteris. *Mažasis katekizmas ir krikščioniškas mokymas*. Tauragė: leidykla „Kelias“, 1998, 39–41 p.). Be Dievo Žodžio neįmanomas tikėjimas. Jei krikščioniškame gyvenime neskaitytomas ir nepriimamas Dievo Žodis, tada žmogaus tikėjimas nusilpsta arba prarandamas kaip krikščioniškojo gyvenimo pagrindas. O jei girdimas Dievo Žodis ir jis priimamas, tada krikščionis, tikėdamas Dievą ir tuo, ką Dievo Žodis jam sako, auga tikėjimu ir dvasia. Nepakanka vien tik žinoti, kas yra kalbama ar rašoma apie Dievą Biblijoje. Krikščionis turėtų ne tik žinoti, bet ir išpažinti, kas iš tiesų yra Trivienis Dievas: Dievas yra Tėvas, kuris viską sutvėrė, Jėzus yra lauktasis Mesijas, apreiškiantis Dievo karalystę ir vienintelis Dievo Sūnus – visų žmonių Atpirkėjas, turintis Dievo Dvasią (Šventąją Dvasią, kurią atsiunčia žmonėms) ir esantis išskirtinėje vienybėje su Tėvu. Čia esmė išpažįstamo krikščioniškojo tikėjimo: „Tikiu vieną Dievą Tėvą, Viešpatį Jėzų Kristų, vienatinį Dievo Sūnų, prieš visus amžius gimusį iš Tėvo: Dievą iš Dievo ir Šventąją Dvasią, Viešpatį Gaivintoją, kylančią iš Tėvo ir Sūnaus...“.

Taigi 11–12 (gimnazijos III–IV) klasėse labai aktualu giliau nagrinėti Šventąjį Raštą ir suvokti Dievo egzistencijos apsimetimą per Šventąjį Raštą. Mokiniai, studijuodami Šventąjį Raštą, turėtų gebėti paaiškinti Biblijos kilmę bei užrašymo priežastis, kelti esminius klausimus, siekti tyrinėti ir mokėti interpretuoti Šventąjį Raštą, kritiškai mąstyti ir vertinti priešingas nuomones, analizuoti Šventąjį Raštą kaip Dievo Žodį ir jo ištraukomis mokėti apginti krikščioniškąsias nuostatas.

Krikščioniškojo gyvenimo filosofijos aktualumas ir esminiai klausimai 11–12 (gimnazijos III–IV) klasėse

Gyvenimo laikas bėga. Metai veja metus. Kiekvienas žmogus nori per savo gyvenimą ką nors pasiekti ir turėti. Kai kas mano galįs rasti gyvenimo prasmę piniguose, materialioje gerovėje, valdžioje, garbėje ar panašiai. Žmonės pluša, stengdamiesi to pasiekti, rūpinasi savimi, kasdieniniais darbais, maistu ir taip nutolsta nuo Dievo. Viskuo bandydami apsirūpinti patys, užmiršta, kad visko davėjas yra Dievas. Per skubėjimą ir darbų gausybę, rūpestį saugumu ir norėjimu kuo daugiau turėti prarandama krikščioniškojo gyvenimo prasmė. Plinta egoizmas, pasikeičia žmonių tarpusavio santykiai, jie nutolsta vieni nuo kitų, kiekvienas rūpinasi tik savimi. Tačiau vis tiek svajojama apie tai, kaip vėl būtų gera šiame greitai besikeičiančiame pasaulyje labiau mylėti, pasitikėti vieni kitais. Juk vienas iš skaudžiausių išgyvenimų yra jaustis pamirštam arba matyti, kad niekas į vienišą žmogų nekreipia dėmesio. Ir priešingai, kaip malonu matyti ir jausti aplinkinių supratingumą, rūpestį ir meilę. Tada išnyksta vienatvės jausmas, ir gyvenimas vėl tampa kupinas vilties, tikėjimo ir meilės. Šiandien žmonės apie tai vis rečiau susimąsto. Susirūpinę šio pasaulio reikalais jie turi vis mažiau laiko susimąstyti apie tikėjimą, tarpusavio supratimą, meilę, krikščioniškojo gyvenimo prasmę. Taip ir nerandama laiko pagalvoti, kas gi laukia šiandien ar rytoj. Dažnai sakoma: „Tai neskubu, suspėsime vėliau, kai pasensime. Sutvarkysime tai prieš savo mirtį.“ O kas būtų, jei šiandien reikėtų šį pasaulį palikti ir iškeliauti anapus? Taip gyvenant prarandama gyvenimo prasmė. Ne dėl to, kad žmogus nenori būti išgelbėtas, bet todėl, kad beprasmiškai išekvojamas laikas. Vis atidėliojamas susitikimas su Dievu ir gyvenimas su Juo, kol vieną dieną gali būti per vėlu. Dievo Žodis mus ragina tai daryti šiandien neatidėliojant: „Tebūnie jūsų strėnos sujuostos ir žiburiai uždegti“ (Lk 12, 35).

Tikras krikščionis kiekvieną dieną turi tikėti Dievu, gyventi su Juo, nes tikrasis krikščioniškas gyvenimas yra tai, jog mes išgelbėjami per tikėjimą Jėzumi Kristumi. Krikščioniškas tikėjimas yra tikėjimas į Jėzų Kristų. Biblija mus skatina tikėti Kristaus darbu, atliktu dėl nusidėjėlių, ir padedančiu visiems, kurie seka Kristumi, nes per tikėjimą Juo mes gauname išgelbėjimą ir amžinąjį gyvenimą. Turtingą ir prasmingą krikščioniškąjį gyvenimą galime gyventi tik tikėdami Jėzumi Kristumi ir mylėdami vieni kitus. Be viso to viskas yra tuščia, liūdna ir beviltiška. Gyvenimas be tikėjimo Kristumi, meilės artimui ir vilties yra kaip laivas be vairo ir inkaro audringoje jūroje.

Todėl per tikybės pamokas kalbant apie krikščioniškąjį gyvenimą ir vertybes labai svarbu ir aktualu, jog mokiniai analizuotų krikščioniško gyvenimo unikalumą, keltų egzistencinius klausimus, kaip žmogus gali išlaikyti žmogiškumą šiuolaikiniame pasaulyje, kritiškai mąstyti, lygintų krikščioniškąjį gyvenimą ir tikėjimą, analizuotų krikščioniškųjų vertybių esmę, aktualumą ir jas vertintų bei mokėtų apibrėžti krikščioniškąjį dvasingumą priešingą pagundoms, remdamiesi Šventojo Rašto ištraukomis apie nuodėmę ir jos įveikimo būdus.

Bendravimo aktualūs klausimai 11–12 (gimnazijos III–IV) klasėse

Kiekvienas žmogus skiriasi savo įsitikinimais, charakteriu, požiūriais, bendravimo būdu, bet yra gyvenimo situacijų, kuriose elgiamasi panašiai. Pasitaiko, kad tenka išverti sunkius išbandymus, išspręsti ne vieną savo gyvenimo problemą, taigi prireikia ir kitų žmonių nuomonės, ryšio, kartais ir patarimo. Deja, ne su visais

vienodai galima būti atviriems. Vieni supras ir padės, o kiti, galbūt, tik pasidžiaugs, kad ta nesėkmė aplankė kitą. Negalima pamiršti pavydo, kuris yra stipriai įaugęs į žmonių sąmonę jausmas. Netikėtai gali prasiveržti konkurencinis žmogaus požiūris į žmogų, kai sprendžiama, kaip pasielgti, kad nusišypsotų sėkmė. Tada apie kitą dažniausiai nepagalvojama. Tas kitas nėra toks svarbus, kai sprendžiamas savas likimas. Taigi pavydas, konkurencija sąlygoja priežastis, kodėl žmogus ima nekęsti arba nemylėti kito žmogaus, kurį pavadina priešu, nes nesutinka jų nuomonės, kertasi požiūriai. Taip pat garbės ir naudos troškimas bet kokia kaina ir pastangomis, nepriklausomai nuo žmogaus užimamos padėties visuomenėje ar išsilavinimo silpnina tarp žmonių giminystės ryšius, kai veidas paslėptas lyg po kauke, tada drąsiau įgyvendinti savo blogus kėslus.

Šiuolaikinėje visuomenėje vis dažniau žmogus siekia apginti asmeninius įsitikinimus, požiūrį, nuomonę ir svajones. Nesijausdamas saugus, asmuo bando keisti savo įvaizdį, visokiais būdais prisitaikyti ir kaip nors sumenkinti dažniausiai tuos, kuriuos laiko už save pranašesniais arba kurie nėra jam malonūs. Tačiau taip besielgiantis žmogus bendraudamas iš kitų vis tiek laukia pagarbos ir vertina tokias dorybes kaip tyrumas, teisingumas, santūrumas, narsa, tikėjimas, viltis, dosnumas. Dažniausiai gero ir doro žmogaus įvaizdis nusprendžiamas pagal jo darbus, poelgius, santykius su kitais žmonėmis. Už padarytus gerus darbus atlyginama meile, malonėmis, o piktieji visada sulaukia atpildo. Daugiausia yra mąstoma ir samprotaujama, kad mylėti reikia tik gerus žmones, nes jie daro gerus darbus, o bloguosius reikia bausti. Taigi matomi tik kitų trūkumai, nuodėmės ir taip teisiami tie kiti žmonės. Teisiant kitus žmones, užmirštama pasižiūrėti į save. Į kitus žiūrima tik iš blogosios pusės, o į save tik iš geriausios pusės. Kitiems, darantiems klaidų, „pasiteisinimo nėra“, bet savo pačių elgesio pateisinimą visada randama.

Teisdami kitus, mes nevykdome Dievo mums duotų įsipareigojimų gerbti ir mylėti kitus žmones. Mes negalime teisti kitų. Dievas mus griežtai įspėja neteisti: **„Esi nepateisinamas, kad ir kas būtum, žmogau, kuris teisi kitus. Juk, teisdamas kitą, pasmerki save, nes ir pats tai darai, už ką teisi“ (Rom 2, 1).** Taigi dangiškasis Tėvas visais savo vaikais rūpinasi vienodai, tai kodėl mes gerbiame ir mylime tik gerus žmones, o kitų nemėgstame, negerbiame ir nemylime. Evangelijoje pagal Matą 7, 1–2 Jėzus sako lygiai taip pat griežtai: **„Neteiskite, kad nebūtumėte teisiami. Koku teismu teisiate, tokiu ir patys būsite teisiami.“ „Atleiskite ir jums bus atleista“, – sako Kristus. „Mes turime tokį Jo įsakymą, kad kas myli Dievą, mylėtų ir savo brolių.“ (1 Jn 4, 21).**

Todėl labai svarbu tikybos pamokose kalbėti apie žmonių tarpusavio bendravimą, supratimą, diskutuoti, kodėl žmonės daugiau bendrauja virtualiame pasaulyje, analizuoti virtualius bendravimo būdus, jų trūkumus ir privalumus (žinoti, kaip saugiai naudotis šiuolaikinėmis technologijomis). Svarbu suvokti, jog viso ko pagrindas yra šeima, jos vertybės, įvertinti kartų bendravimo patirtį – kelti klausimus, analizuoti problemas bei nurodyti kartų bendravimo nesutarimų priežastis ir padarinius. Mokiniai, analizuodami ir diskutuodami apie tarpasmeninius santykius, teiks siūlymų, kaip padėti žmonėms iš įvairių socialinių sluoksnių, mokysis spręsti problemas dalyvaudami labdaringoje veikloje. Svarbu apibūdinti, kaip religinė bendruomenė gali padėti sunkiau gyvenantiems mažinti socialinę atskirtį, gebėti užmegzti dialogą ir pagarbiai diskutuoti sprendžiant socialinių santykių problemas. Mokiniai turėtų sugebėti bendrauti su visais žmonėmis nežiūrint jų turinės padėties ar religijos.

Liturginio švietimo aktualumas ir esminiai klausimai 11–12 (gimnazijos III–IV) klasėse

Modernusis žmogus, apsuptas civilizacijos gėrybių, apie Dievą ir gyvenimo prasmę vis rečiau susimąsto. Susirūpinęs šio pasaulio reikalais, jis turi vis mažiau laiko mąstyti apie gyvenimo prasmę, rūpintis amžinybe. Šiandien daugelis labai stengiasi sukurti geresnį gyvenimą ateityje, siekia, kad visur klestėtų gerovė. Daugelio žmonių svajonė yra gyventi gražiame mieste, turėti patogų butą, naudotis visais civilizacijos teikiamais patogumais ir pramogomis. Tačiau taip gyvendami, žmonės užmiršta apie amžinybę, viską atideda vėlesniam laikui – ateičiai – nesusimąsto apie tai šiandien. Kad ir kas būtų, bet šį pasaulį reikės palikti ir iškelti anapus. Pasaulyje keičiasi kartos, tačiau amžinojo gyvenimo klausimas išlieka aktualus. Kiekvieni praėję metai, kiekviena diena trumpina mūsų gyvenimą ir artina prie amžinybės. Dievo Žodis mus ragina susimąstyti ir melstis šiandien, neatidėliojant: „Verčiau raginkite vieni kitus kasdien, kol dar tebėra šiandien“ (Hbr 3, 13).

Todėl labai svarbu, jog mokiniai gerbtų Bažnyčią kaip tikinčiųjų bendriją, įvertintų savo gyvenimo pašaukimą, taip pat suprastų savo vaidmenį Bažnyčioje ir įsipareigotų būti aktyviais Bažnyčios – tikinčiųjų Bendrijos – nariais, save suvoktų kaip savarankišką ir atsakingą asmenį prieš Dievą, apmąstytų maldos reikšmę ir Sakramentų svarbą krikščionio gyvenime, gebėtų savo mintis sukaupti kreipiantis maldoje į Aukščiausiąjį.

Evangelikų liuteronų tikybos planų pavyzdžiai

Evangelikų liuteronų tikybos ilgalaikis planas 11–12 (III–IV gimnazijos) klasėms

- 1. Dalykas.** Evangelikų liuteronų tikyba.
- 2. Klasė:** 11–12 (III–IV gimnazijos) klasės¹.
- 3. Pamokų skaičius:** 1 pamoka per savaitę. (iš viso: III kl. – 35 pamokos, IV kl. – 34 pamokos).

4. Priemonės: „Krikščioniškos giesmės“, Biblija, M. Liuteris „Mažasis katekizmas“, M. Liuteris „Didysis katekizmas“, William Arndt „Krikščioniško tikėjimo pagrindai“, William Arndt „Naujojo Testamento istorija“, Biblija vaikams, Roland H. Baiton „Čia aš stoviu“, M. Liuteris „Mažasis katekizmas ir krikščioniškas mokymas“, Mary Batchelor „Atsiverčiame Bibliją“, Augustas Francenas „Trumpa bažnyčios istorija“.

5. Tikslas. Mokant evangelikų liuteronų tikybos, siekiama padėti mokiniui suvokti save kaip asmenybę, padėti atsiskleisti bendrosioms žmogiškosioms vertybėms ir jomis grįsti asmeninį ir visuomeninį gyvenimą, kviečiama užmegzti asmeninį ryšį su Dievu, ugdyti pasitikėjimą Dievu, žmonėmis ir krikščioniškosios moralės nuostatomis, suprasti Dievo veikimą žmoguje, Bažnyčioje, Šventajame Rašte.

6. Uždaviniai. Siekiant evangelikų liuteronų tikybos ugdymo(si) tikslo, mokiniai skatinami:

- pažinti Bibliją kaip Dievo žodį;
- susipažinti su Evangelikų liuteronų bažnyčios liturgija, katekizmu, jos istorija ir evangelikų liuteronų kultūriniu istoriniu paveldu;
- mokytis rasti gyvenime krikščioniškasias vertybes, ieškoti jų sąsajų su gyvenimu, pasitikėti savo jėgomis ir gyvenimą grįsti šiomis vertybėmis;
- mokytis būti atsakingiems už savo poelgius, elgesį grįsti evangeliniu mokymu, kurti krikščioniškąjį gyvenimo būdą.

7. Vertinimas. Šiuolaikiniame ugdyme vertinimas suprantamas kaip pagalba mokiniui mokytis. Vertinimas yra nuolatinis informacijos apie mokinio pažangą ir pasiekimus kaupimo bei apibendrinimo procesas. Kiekvieno dalyko mokytojų metodiniams būreliams ir mokykloms siūloma susitarti dėl aiškių vertinimo kriterijų, padedančių stebėti, aptarti ugdymo(si) veiksmus ir vertinti mokymo(si) pažangą, o mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai turi būti žinomi mokiniams, jų tėvams, kitų dalykų mokytojams.

Svarbi religinio ugdymo proceso dalis yra neformalus vertinimas, kai mokytojas stebi mokinių darbą klasėje, jų savijautą, nuostatas, elgesį, tarpusavio santykius. Tikybos pamokoje turi būti pasitikėjimo ir pagarbos atmosfera, t. y. gerbiamas asmens orumas, įvairios pasaulėžiūros, tikėjimo paieškos. Labai svarbu, kad mokiniams nebūtų vien tik moralizuojama, tarp mokytojo ir mokinių būtų geri santykiai, palaikant ir dalijantis patirtimi, mokantis iš klaidų. Turi būti ugdoma teigiama mokinių savivertė, pagarba kitam asmeniui bei jo pasirinkimams, skatinama mokinių motyvacija siekti mokymosi pažangos atkreipiant dėmesį į jų pasiekimus ir gerąsias savybes. Vertinama tai, ką kiekvienas mokinys moka, geba, žino, supranta ir gali pritaikyti veikloje. Tikybos pamokose mokinių pasiekimus dažniausiai siūloma

¹ Pateikiamas evangelikų liuteronų tikybos ilgalaikis planas 11–12 (III–IV gimnazijos) klasių jungtinei grupei vieniems mokslo metams. Šį planą galima išplėsti atsižvelgiant į mokyklos (gimnazijos) suformuotas mokinių grupes, valandų skaičių bei mokinių sugebėjimus.

vertinti ne pažymiais, o „įskaityta“ arba „neįskaityta“, kaupiamuoju įvertinimu, vertinimo aplanku ir pan. Skatinama vertinti ne tik medžiagos supratimą, bet ir mokinių dalyvavimą, veiklą, kritinį požiūrį, sugebėjimą vertinti medžiagą pagal Bažnyčios mokymą, gebėjimą dirbti įvairiais metodais. Pateikus vertinimo užduotį, mokiniams turėtų būti paaiškinta, ką reikia atlikti, kaip bus vertinamas darbas, ką reiškia atlikti labai gerai. Reikėtų mokyti mokinius įsivertinti pasiekimus pagal savo moralinio mąstymo lygį. Pamokose skatinama pagarba, kultūringas elgesys, mokymosi motyvacija bei mokinių įgytos mokymosi kompetencijos. (Daugiau apie vertinimą: *Metodinės rekomendacijos. Patarimai mokytojams, kaip planuoti pagal atnaujintas katalikų kitybos bendrąsias programas. Lietuvos katechetikos centras, Vilnius, 2009.*).

Kompetencija yra ypač sudėtinga mokinio nuostatų, gebėjimų ir žinių visuma, todėl apie konkrečius mokinio kompetencijų ugdymo rezultatus paprastai sprendžiama iš jo kompetencijos atskirų sudėtinių dalių įvertinimo. Sėkmingam bendrųjų kompetencijų ugdymui ypač svarbus tinkamas formuojamasis vertinimas, nes kompetencijos įgyjamos tik mokiniui aktyviai ir veiksmingai mokantis. Geras formuojamasis vertinimas sužadina mokinio vidinę motyvaciją mokytis, neleidžia jam nukrypti nuo teisingų kompetencijų ugdymosi tikslų ir įgalina pasirinkti veiksmingą mokymosi kelią. Be to, formuojamojo vertinimo procese mokinys išmoksta įsivertinti savo pasiekimus ir pažangą, o tai yra svarbi kompetencijos dalis. Kompetencijų sudėtinių dalių vertinimo užduotys yra labai turiningos, išsamiai atskleidžiančios mokinio įgytus gebėjimus bei mokinio pasirengimą jas derinti tarpusavyje. Dažniausiai mokinių kompetencijas reikia įvertinti neformaliai, taip sudarant mokinių kompetencijų pagrindą, o mokinio kompetencijos geriausiai pastebimos ir įvertinamos stebint mokinių darbą, įtraukiant mokinius į vertinimo ir įsivertinimo procesą, bendradarbiaujant ir diskutuojant kartu su jais.

Taikoma mokyklos ir mokytojo parengta vertinimo sistema – „Įskaityta/neįskaityta“.²

² Ugdymo planai leidžia ne vieną vertinimo formą. Todėl mokyklos ir mokytojo sutarimu vertindamas mokytojas gali taikyti kaupiamąjį balą, rašyti pažymius, įskaityta/neįskaityta.

8. Mokymo ir mokymosi turinys

Temos pavadinimas	Gebėjimai	Valandų skaičius	Tarpdalykinė integracija, projektinė veikla	Pastabos
<i>Ivadas į tikybos pamokas.</i>	Mokiniai supažindinami su mokymosi tikslais ir uždaviniais, numatomu ugdymo turiniu bei veiklos sritimis, vertinimu. Aptariama, kuriai veiklos sričiai mokiniai norėtų skirti didesnę dėmesį, kokiems gebėjimams ugdytis reikėtų daugiau užduočių, ką, jų nuožiūra, derėtų įtraukti į ilgalaikį planą. Įsitikinti, kad būtent man, mokiniui, labai svarbu mokytis evangelikų liuteronų tikybos.	1	<u>Bendrųjų kompetencijų ugdymas</u> – siekiama, kad mokiniai: motyvuotų save sėkmingam mokymuisi <u>Lietuvių kalba</u> – suformuluoja teksto temą, tiesiogiai išreiškia pagrindinę mintį.	Pokalbis, diskusija.
Šventojo Rašto pažinimas				
Dievo Trejybė pagal Bibliją ir pagal krikščioniškas religijas. Kuo mums artimas Kristus? Keturi Evangelijos užrašymai – panašumai ir skirtumai. Kas sakoma Biblijoje apie diakoniją? Apaštalų darbų vieta ir svarba Biblijoje ir krikščionybei.	Tyrinėti ir mokėti analizuoti Šventojo Rašto teiginius apie Dievo Trejybę. Mokėti apibūdinti Šventojo Rašto ištraukas apie Dievo egzistenciją. Mokėti paaiškinti Evangelijų kilmę, priežastis. Paaiškinti Evangelijų skirtumus ir panašumus. Paaiškinti ištraukas iš Apaštalų darbų, ginant savo krikščionišką savimonę. Suvokti ir suprasti, kas yra diakonija ir jos reikšmė.	11/10	<u>Lietuvių kalba</u> – supranta klausymosi svarbą bendraujant ir laikosi tinkamo klausymosi taisyklių. <u>Istorija</u> – vengia stereotipų vertindami istorinę praeitį.	Pokalbis, diskusija, aiškinimas, savarankiškas darbas.

<p>Kaip pasirengti paskutiniam teismui? Malda – tikėjimas ar įsitikinimas? Šventųjų bendravimas – kaip tai veikia krikščionybėje? Mariologija – tai tikra ar išgalvota? Kurai – negi tai vyksta Dievo vardu? Ar muzika gali veikti žmogaus dvasią? Kas yra žmogaus išganymas? Ką žmogaus išganymo požiūriu reiškia Šventas Krikštas ir Šventoji Vakarienė? Kaip tam pasirengti? Koks mano vaidmuo Bažnyčioje, kuri yra tikinčiųjų bendruomenė? Bažnyčios tvarka ir nuostatai – kuo mes prie to prisidedame? Liuteroniškoji himnologija – ar tai išskirtinumas iš kitų krikščioniškų konfesijų?</p>	<p>Perprasti maldos reikšmę tikinčiam žmogui. Gerbti Bažnyčią kaip tikinčiųjų bendriją. Suvokti Šventųjų Sakramentų veikimą su Dievo pagalba. Suprasti maldos dovaną bendravimui su Dievu. Gerbti Dievo Motinos buvimą. Kitiškai įvertinti savo kaip Bažnyčios nario įnašą į bažnytinį gyvenimą. Paaiškinti Šventojo Rašto ištraukas apie Kristaus bažnyčią. Apibūdinti liuteronų Bažnyčios unikalumą. Bandyti save suprasti kaip savarankišką ir atsakingą asmenį prieš Dievą. Analizuoti Sakramentų svarbą žmogaus religiniame gyvenime. Paaiškinti, kaip Dievas veikia per Šventuosius Sakramentus. Gebėti savo mintis sukaupti maldoje kreipiantis į Aukščiausiąjį. Suvokti maldos reikšmę krikščionio gyvenime. Argumentuoti mariologijos reikšmę krikščioniškame gyvenime. Apibūdinti mariologiją remiantis Šventuoju Raštu.</p>	<p>9</p>	<p><u>Istorija</u> – vengia stereotipų vertindami istorinę praeitį.</p> <p><u>Kultūrinės kompetencijos ugdymas</u> – siekiama, kad mokiniai tapatintų save su Lietuvos ir Europos kultūra; orientuotųsi kultūrinėje erdvėje (būtų susipažinę su svarbiausiais kultūros paveldo ir etninės kultūros objektais, kultūros reiškiniais, kultūros kūrėjais, kultūrų skirtumais ir panašumais) ir suprastų šiuolaikinės kultūros raidos tendencijas.</p> <p><u>Muzika / Dailė</u> – supranta ir vertina savo individualumą, siekia jį išreikšti savita kūryba.</p>	<p>Pokalbis, diskusija, aiškinimas, savarankiškas darbas.</p>
--	---	----------	--	---

Mano gyvenimo filosofija				
<p>Kaip žmogus, kurdamas savo gerovę, gali nubausti pats save? Kodėl žmogus silpnas prieš žemiškąsias pagundas? Kaip mes panaudojame laiko tėkmę? Kaip žmogus priima mirtį? Kunigystė – tai darbas ar sielos kvietimas? Ar mes tikrai gyvename pagal M. Liuterio teologiją? (M. Liuterio Didysis Katekizmas (1529 m.))</p> <p>Kuo skiriasi evangelikai liuteronai ir kitų konfesijų krikščionys? Kokią įtaką Bažnyčia daro žmogaus pilietiškumui? Ar žmogus visada atsigręžęs į Dievą? Kuo prisidėjo prie tautinės savimonės formavimosi kunigai M. Mažvydas, K. Donelaitis, J. Bretkūnas, L. Rėza, F. Kuršaitis ir kt.? Kuo ypatingi lietuvių raštijos pradininkai S. Rapolionis, A. Kulvietis, J. Zablockas ir kt.? Kaip atsilaikyti prieš religijos kritikus?</p>	<p>Svarstyti žmogaus gyvenimo principus. Kelti egzistencinius klausimus ir kritiškai mąstyti lyginant savo tikėjimą ir kitas pasaulėžiūras. Mokėti kelti hipotezes, kaip žmogus gali išlaikyti žmogiškumą šiuolaikiniame pasaulyje.</p> <p>Analizuoti ir apibūdinti palikimą žmonių, nusipelnusių liuteroniškai ir lietuvių kalbos raštijai.</p> <p>Aptarti kunigystės svarbą padedant žmonėms jų dvasiniame gyvenime.</p> <p>Mokėti apibūdinti Šventojo Rašto vietas apie kunigystės pareigas.</p> <p>Analizuoti krikščioniškų vertybių esmę ir aktualumą šiuolaikiniame pasaulyje atsispiriant pagundoms. Apibrėžti krikščioniško dvasingumo stiprumą remiantis Šventojo Rašto ištraukomis apie nuodėmę ir jos įveikimo būdus.</p> <p>Mokėti palyginti savo konfesijos stiprumą bendraujant su kitomis krikščioniškomis konfesijomis, neužgaunant jų religinių jausmų.</p> <p>Žinoti savo tikėjimo stipriąsias puses mokantis kultūringai bendrauti su kitų krikščioniškų konfesijų atstovais.</p> <p>Kritiškai mąstyti diskutuojant su priešišku pažiūrų asmenimis. Savo nuomonę mokėti interpretuoti citatomis, teiginiais iš Šventojo Rašto ir iš evangelikų liuteronų švietėjų darbų.</p>	9	<p><u>Filosofinė etika</u> – diskutuojamas apie esmines <i>laimės</i> sąlygas ir sąvokos neapibrėžtumą, mokinys geba palyginti įvairių kultūrų ir epochų išminčių etinę laikyseną, savo požiūrį ir filosofų mintis.</p> <p><u>Profesinė etika</u> – įvertinti garbingo profesionalo įvaizdį, socialinę atsakomybę ir kiekvieno dirbančiojo vaidmenį siekiant bendrą visuomenės tikslų.</p> <p><u>Lietuvių kalba</u> – išsako savo nuomonę, argumentuoja remdamasis patyrimu.</p>	<p>Pokalbis, diskusija, aiškinimas, savarankiškas darbas.</p>

Bendravimo klausimai

<p>Ar reikia Bažnyčiai modernėti? Senovės ir pirmųjų religijų panašumai ir skirtumai. Kuo patraukia europietų krikščionių Rytų religijos? Šventraščių turinčių religijų (judaizmo, islamo) panašumai ir skirtumai su krikščionyste. Virtualus pasaulis – mūsų bendravimo ateitis? Kodėl esama socialinių skirtumų? Kokią tikėjimas turi įtaką geriems darbams? Kaip susijęs Dievo įsakymas „Nežudyk“, savižudybė bei eutanazija? Kartų nesutarimai – ar tai amžina?</p>	<p>Gebėti užmegzti dialogą ir pagarbiai diskutuoti sprendžiant socialinių santykių problemas. Pateikti žmonių virtualaus gyvenimo privalumus ir trūkumus. Žinoti, kaip saugiai naudotis šiuolaikinėmis technologijomis. Lyginti pasaulio religijas jas gretinant ir priešinant su savo konfesijos tiesomis. Mokėti trumpai apibūdinti pasaulio religijas. Analizuoti šeimos stipriąsias puses pagal Šventojo Rašto teiginius. Paašškinti, kas yra darni šeima. Apibrėžti, kokie pavojai gresia šeimai šiuolaikiniame pasaulyje. Nurodyti kartų bendravimo nesutarimų priežastis ir padarinius. Apibūdinti kartų bendravimo santykius. Paašškinti eutanazijos naudojimą, kaip grubų įsikišimą į žmogaus ir Dievo santykius. Pateikti pasiūlymų, kokiais būdais galima padėti įvairių socialinių sluoksnių žmonėms, mokytis spręsti problemas dalyvaujant labdaringoje veikloje. Apibūdinti, kaip religinė bendruomenė gali padėti sunkiau gyvenantiems. Gebėti remtis Šventojo Rašto ištraukomis apie diakoninę veiklą.</p>	<p align="center">5</p>	<p><u>Šeimos etika</u> – analizuoti šeimos instituciją kultūros, valstybės ir visuomenės kontekste. Argumentuoti, kodėl šeima yra vertybė.</p> <p><u>Lietuvių kalba</u> – išsako savo nuomonę, argumentuoja remdamasis patyrimu.</p> <p><u>Muzika/Dailė</u> – supranta ir vertina savo individualumą, siekia jį išreikšti savita kūryba.</p>	<p align="center">Pokalbis, diskusija, aiškinimas, savarankiškas darbas.</p>
---	--	-------------------------	---	--

Tekstų ir literatūros šaltinių pritaikymas

Mokinių pasiekimai		Ugdymo šaltiniai
1. Šventojo Rašto pažinimas		Šventojo Rašto ir kiti tekstai mokiniams
Gebėjimai	Žinios ir supratimas	
1.1. Tyrinėti ir mokėti analizuoti Šventojo Rašto teiginius apie Dievo Trejybę.	1.1.1. Mokėti apibūdinti Šventojo Rašto ištraukas apie Dievo egzistenciją.	Mt 28, 19; Ps 2, 7; Jn 15, 26; Jn 20, 17; 2; Kor 13, 13. Dr. Martyno Liuterio <i>Mažasis katekizmas ir krikščioniškas mokymas</i> , 138–140 p. William Arndt <i>Krikščioniško tikėjimo pagrindai</i> , 15–16 p.
1.2. Parengti medžiagą apie keturis evangelistus sugretinant jų parašytų evangelijų skirtumus ir panašumus.	1.1.2. Mokėti paaiškinti Evangelijų užrašymo kilmę, priežastis.	Dr. Martyno Liuterio <i>Mažasis katekizmas ir krikščioniškas mokymas</i> , 133 p. William Arndt <i>Naujojo Testamento istorija</i> , 16–22 p.
1.3. Mokėti ginti savo nuomonę, kritiškai mąstyti ir vertinti priešingas nuomones.	1.1.3. Paaiškinti ištraukas iš Apaštalų darbų, ginant savo krikščionišką savimonę.	William Arndt <i>Naujojo Testamento istorija</i> , 59–74 p.
2. Mano gyvenimo filosofija		
2.2. Parengti reprezentacinę medžiagą apie istorinius asmenis, nusipelnčius liuteronybei ir davusius pagrindą jai stiprėti kaip atskirai krikščioniškai religinei konfesijai.	2.2.1. Analizuoti ir apibūdinti palikimą žmonių, kurie yra nusipelnę liuteronybei.	Albinas Jovaišas <i>Martynas Mažvydas. Martyno Mažvydo Katekizmas ir kiti raštai</i> . Lukšaitė Ingė <i>Reformacija Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje ir Mažojoje Lietuvoje/XVI a. trečias dešimtmetis – XVII a. pirmas dešimtmetis</i> , 198–245; 359–392 p.
2.3. Aptarti kunigystės svarbą padedant žmonėms ugdytis dvasinį gyvenimą.	2.3.1. Mokėti apibūdinti Šventojo Rašto vietas apie kunigystės pareigas.	Tit 1, 9; Apd 20, 28; 1 Tim 3, 2 - 6; Lk 10, 7; 1 Kor 9, 14; Gal 6, 6 – 7; 1 Tim 5, 17 – 18; 1 Tes 5, 12 – 13; Hbr 13, 17. Dr. Martyno Liuterio <i>Mažasis katekizmas</i> , 16–17 p. Dr. Martyno Liuterio <i>Mažasis katekizmas ir krikščioniškas mokymas</i> , 277–283 p. William Arndt <i>Krikščioniškojo tikėjimo pagrindai</i> , 80–81; 84–89 p.

2.4. Analizuoti krikščioniškų vertybių esmę ir aktualumą šiuolaikinių pasaulyje atsispiriant pagundoms.	2.4.1. Apibrėžti krikščioniško dvisingumo stiprumą prieš pagundas, remiantis Šventojo Rašto ištraukomis apie nuodėmę ir jos įveikimo būdus.	Dr. Martyno Liuterio <i>Mažasis katekizmas ir krikščioniškas mokymas</i> , 125–132 p. William Arndt <i>Krikščioniškojo tikėjimo pagrindai</i> , 24–30; 32; 42–47 p.
2.6. Pratintis kritiškai mąstyti diskutuojant su priešišku pažiūrų asmenimis.	2.6.1. Savo nuomonę mokėti interpretuoti citatomis, teiginiais iš Šventojo Rašto ir iš evangelikų liuteronų švietėjų darbų.	Albinas Jovaišas <i>Martynas Mažvydas. Martynas Mažvydas. Katekizmas ir kiti raštai</i> .
3. Bendravimo klausimai		
3.2. Lyginti pasaulio religijas, jas gretinti ir priešinti su savo konfesijos tiesomis.	3.2.1. Gebėti trumpai apibūdinti pasaulio religijas.	William Arndt <i>Krikščioniškojo tikėjimo pagrindai</i> , 73–75 p. Naujas populiarus žinynas <i>Pasaulio religijos</i> .
3.3. Analizuoti šeimos stipriąsias puses pagal Šventojo Rašto teiginius.	3.3.1. Paaiškinti, kas yra darni šeima. 3.3.2. Apibrėžti, kokie pavojai gresia šeimai šiuolaikiniame pasaulyje.	Mt 20, 28; Mk 3, 31–35; Lk 8, 19–21. Martynas Liuteris <i>Didysis katekizmas</i> , 38–52; 86; 79–84 p. C. S. Lewis <i>Tiesiog krikščionybė</i> , 124–134; 150–154 p.
3.5. Pateikti siūlymų, kokiais būdais galima padėti įvairių socialinių sluoksnių žmonėms ir mokytis spręsti problemas dalyvaujant labdaringoje veikloje.	3.5.1. Apibūdinti, kaip religinė bendruomenė gali padėti sunkiau gyvenantiems žmonėms. 3.5.2. Mokėti remtis Šventojo Rašto ištraukomis apie diakoninę veiklą.	Lk 10, 25–37; Lk 16, 19–31, Rom 12, 3–13; 2 Kor 8, 1–9, 15.
4. Liturginis švietimas		
4.2. Kritiškai įvertinti savo kaip Bažnyčios nario įnašą į bažnytinį gyvenimą.	4.2.1. Paaiškinti Šventojo Rašto ištraukas apie Kristaus Bažnyčią. 4.2.2. Apibūdinti liuteronų	Ef 2, 19–22; Apd 1 ir 2 skyriai; Ef 5, 23; Hbr 10, 19, 22; 2 Kor 6, 14–17. William Arndt <i>Naujojo Testamento istorija</i> , 59–78 p. William Arndt <i>Krikščioniško tikėjimo pagrindai</i> , 69–79 p.

	Bažnyčios unikalumą.	Dr. Martyno Liuterio <i>Mažasis katekizmas ir krikščioniškas mokymas</i> , 190–203 ir 318 p.
4.3. Analizuoti Sakramentų svarbą žmogaus religiniame gyvenime.	4.3.1. Paaiškinti, kaip Dievas veikia per Šventuosius Sakramentus.	Mt 28, 16–20; Apd 22, 16; Apd 2, 38; 1 Pt 3, 21; Mk 16, 16. Lk 22, 7–30; 1 Kor 11, 17–34. Dr. Martyno Liuterio <i>Mažasis katekizmas</i> , 10–11; 13–14 p. William Arndt <i>Krikščioniškojo tikėjimo pagrindai</i> , 59–67 p. Dr. Martyno Liuterio <i>Mažasis katekizmas ir krikščioniškas mokymas</i> , 251–269; 289–303 p.
4.4. Gebėti savo mintis sukaupti maldoje kreipiantis į Aukščiausiąjį.	4.4.1. Suvokti maldos reikšmę krikščionio gyvenime.	Mt 18, 19; Ps 65, 3; Jn 16, 23; 1 Tim 2, 1–2; Mk 11, 24; Mt 6, 5–15; 1 Tes 5, 15; Lk 11, 1–13; Dr. Martyno Liuterio <i>Mažasis katekizmas</i> , 8–10 p. Dr. Martyno Liuterio <i>Mažasis katekizmas ir krikščioniškas mokymas</i> , 221–250 p. William Arndt <i>Krikščioniškojo tikėjimo pagrindai</i> , 52 p.
4.5. Argumentuoti mariologijos reikšmę krikščioniškame gyvenime.	4.5.1. Apibūdinti mariologiją remiantis Šventuoju Raštu.	Mt 1, 18–25; Lk 1, 26–38; Lk 1, 46–55; Lk 2, 1–21; Gal 4, 4–5. William Arndt <i>Naujojo Testamento istorija</i> , 27 p.

PAMOKŲ PLANŲ PAVYZDŽIAI

Šventojo Rašto pažinimas

Pamokos tema: *Šventoji Trejybė*

Probleminiai klausimai

Kas yra Šventoji Trejybė? Kaip suprasti Šventąją Trejybę? Kaip Šventoji Trejybė veikia krikščionio gyvenimą?

Uždaviniai (mokiniam)

Remdamiesi Šventojo Rašto ištraukomis, mokiniai nagrinės, kas yra Šventoji Trejybė?

Tyrinėdami Šventojo Rašto ištraukas ir analizuodami kitus tekstus apie Šventąją Trejybę, mokiniai supras ir mokės paaiškinti teiginius apie Dievo Trejybę ir Dievo egzistenciją.

Metodai: skaitymas, pasakojimas, rašymas, pokalbis, aiškinimas(is), savarankiškas darbas, apibendrinimas.

Pamokos veikla

Paruošiami lapai su Šventojo Rašto knygų sutrumpinimais (Mt 28, 19; Ps 2, 7; Jn 15, 26; Jn 20, 17; 2 Kor 13, 13).

Individuali/savarankiška užduotis – surasti ištraukas Šventajame Rašte, jas perskaityti ir užsirašyti sąsiuvinyje. Paskui mokiniai pristato surastas ištraukas ir pasako, ką šios Šventojo Rašto ištraukos sako apie Šventąją Trejybę – Dievą Tėvą, Dievą Sūnų ir Dievą Šventąją Dvasią.

Darbas klasėje – skaitomi ir analizuojami M. Liuterio tekstai, kurie tiksliau paaiškina Šventojo Rašo ištraukas apie Šventąją Trejybę.

Pokalbio metu aptariama, kodėl žmogus tiki Šventąją Trejybę ir kaip Šventoji Trejybė veikia žmogaus gyvenimą.

Metodiniai patarimai mokytojui

Atidžiai parinkti Šventojo Rašto ištraukas ir tekstus apie Šventąją Trejybę ir taikyti įvairius metodus, tiek mokinių grupei, tiek kiekvienam mokiniui individualiai, perduodant informaciją ir aiškinant pamokos temą, kad mokinys kuo lengviau ir paprasčiau suprastų pamokos temą.

Pamokos aptarimas

Apibendrinimas. Ką supratau apie Šventąją Trejybę iš Šventojo Rašto ir kitų tekstų? Kodėl labai svarbu tikėti Šventąja Trejybe? Kokia Šventosios Trejybės svarba tikinčiam krikščioniui?

Įsivertinimas. Ką sužinojau naujo? Kas buvo labiausiai suprantama ir kas buvo sunkiausiai suprantama pamokoje? Kas man svarbiausia buvo šioje pamokoje?

Naudota literatūra (pamokoje):

Mt 28, 19; Ps 2, 7; Jn 15, 26; Jn 20, 17; 2 Kor 13, 13.

Liuteris M. *Mažasis katekizmas ir krikščioniškas mokymas*, 138–140 p.

Arndt W. *Krikščioniškojo tikėjimo pagrindai*, 15–16 p.

Liturginis švietimas

Pamokos tema: *Šventieji Sakramentai*

Probleminiai klausimai

Kodėl Dievas įsteigė Šventuosius Sakramentus? Kodėl Šventieji Sakramentai labai svarbūs krikščionio gyvenime?

Uždaviniai (mokiniams)

Remdamiesi Šventojo Rašto ištraukomis, mokiniai analizuos, kas yra Sakramentai, kokia jų svarba ir reikšmė krikščionio gyvenime, kaip Dievas veikia per Sakramentus.

Metodai: diskusija, pokalbis, aiškinimas(is), analizė, apibendrinimas.

Pamokos veikla

Darbas su Šventuoju Raštu – surasti ištraukas Šventajame Rašte apie Šventuosius Sakramentus, jas užsirašyti sąsiuvinyje.

Aiškinimas(is) – analizuojant tekstus, aiškinamasi, kokie yra Šventieji Sakramentai, jų svarba kiekvienam tikinčiam krikščioniui, kodėl Dievas įsteigė Sakramentus ir kaip Dievas veikia per Sakramentus.

Diskusija – ar visados pavyksta suvokti Sakramentų svarbą ir prasmę ir Dievo veikimą per Sakramentus.

Metodiniai patarimai mokytojui

Atidžiai parinkti Šventojo Rašto ištraukas ir tekstus apie Šventuosius Sakramentus ir jų svarbą krikščioniui, atidžiai parinkti metodus, kad būtų perduodama teisinga informacija, būtų teisingai aiškinama tema ir kad mokiniai teisingai suprastų aiškinamą temą.

Pamokos aptarimas

Apibendrinimas. Ką supratau apie Šventuosius Sakramentus ir Dievo veikimą per Šventuosius Sakramentus? Kokia sakramentų svarba krikščionio gyvenime?

Isivertinimas. Pasakyti svarbiausią pamokos mintį? Kas man asmeniškai buvo svarbiausia pamokoje? Kas buvo aiškiausia ir kas sunkiausiai suprantama apie Šventuosius Sakramentus bei Dievo veikimą per Sakramentus?

Naudota literatūra (pamokoje):

Mt 28, 16–20; Apd 22, 16; Apd 2, 38; 1 Pt 3, 21; Mk 16, 16.

Lk 22, 7–30; 1 Kor 11, 17–34.

Liuteris M. *Mažasis katekizmas*, 10–11; 13–14 p.

Arndt W. *Krikščioniško tikėjimo pagrindai*, 59–67 p.

Liuteris M. *Mažasis katekizmas ir krikščioniškas mokymas*, 251–269; 289–303 p.

Mano gyvenimo filosofija

Pamokos tema: *Kunigystė*

Probleminiai klausimai

Kaip Dievo pašaukimas išreikštas Šventajame Rašte? Kokia pašaukimo svarba kunigystėje?

Uždaviniai (mokiniam)

Remdamiesi Šventojo Rašto ištraukomis, mokiniai nagrinės, kas yra pašaukimas?

Analizuodami Šventojo Rašto pašaukimo istorijas, aptars kunigystės svarbą žmonių dvasiniam gyvenimui.

Metodai: pasakojimas, aiškinimasis, pokalbis, diskusija, darbas grupėse, apibendrinimas.

Pamokos veikla

Asociacijų užrašymas. Kokios mintys kyla išgirdus žodžius *kunigystė* ir *pašaukimas*. Užrašomos asociacijos, jos pristatomos kitiems.

Darbas su Šventuoju Raštu. Perskaitomos mokytojo duotos Šventojo Rašto ištraukos. Išskiriami esminiai žodžiai ir mintys apie pašaukimą bei kunigystę. Skaitytos ištraukos palyginamos, surandami panašumai ir skirtumai.

Aiškinimas. Pašaukimo ir kunigystės pristatymas naudojant informacines technologijas.

Kūrybinis darbas klasėje. Sukurti interviu: korespondentas klausinėja kunigo apie jo pašaukimą ir tarnystę. Sukurti trumpa vaidinimą apie pašaukimą ir kunigystę. Darbai pristatomi klasei.

Metodiniai patarimai mokytojui

Atidžiai parinkti Šventojo Rašto ištraukas ir tekstus apie pašaukimą, kunigystę, keisti metodus bandant surasti tiek mokinių grupei, tiek kiekvienam mokiniui individualiai tinkamus metodus, kuriais geriausiai pavyktų perduoti informaciją ir išaiškinti pamokos temą, nepamirštant mokytojo ir mokinių kūrybinio bei asmeninio indėlio.

Pamokos aptarimas

Apibendrinimas. Ką supratau apie pašaukimą ir kunigystę iš Šventojo Rašto ir kitų tekstų? Kam žmogus yra pašaukiamas? Kokia kunigo svarba žmogaus dvasiniam gyvenimui? Kuo mano dvasiniam gyvenimui svarbus kunigas? Kokia kunigystės ir pašaukimo svarba kitiems?

Isivertinimas. Kas man pamokoje buvo svarbu? Ką sužinojau naujo? Įvardyti svarbiausią ir aiškiausią pamokos mintį?

Naudota literatūra (pamokoje):

Tit 1, 9; Apd 20, 28; 1 Tim 3, 2–6; Lk 10, 7; 1 Kor 9, 14; Gal 6, 6–7; 1 Tim 5, 17–18; 1 Tes 5, 12–13; Hbr 13, 17.

Liuteris M. *Mažasis katekizmas*, 16–17 p.

Liuteris M. *Mažasis katekizmas ir krikščioniškas mokymas*, 277–283 p.

Arndt W. *Krikščioniškojo tikėjimo pagrindai*, 80–81; 84–89 p.

Bendravimas

Pamokos tema: *Darni krikščioniškoji šeima*

Probleminiai klausimai

Kas yra darni krikščioniška šeima? Kokie pavojai gresia krikščioniškai šeimai šiuolaikiniame pasaulyje?

Uždaviniai (mokiniams)

Remdamiesi Šventojo Rašto ištraukomis, mokiniai nagrinės, kas yra darni krikščioniška šeima?

Analizuodami Šventąjį Raštą ir kitus tekstus, mokiniai apibrėš stipriausias krikščioniškos šeimos savybes ir kokie pavojai gresia darniai krikščioniškai šeimai šiuolaikiniame pasaulyje.

Metodai: skaitymas, pasakojimas, analizė, aiškinimasis, diskusija, darbas grupėje, apibendrinimas.

Pamokos veikla

Paruošiami lapeliai, kuriuose išvardintos skirtingos žmogaus savybės.

Individuali užduotis. Atrinkti 5 savybes, kurios svarbios žmonių tarpusavio bendravimo santykiams (kad tarpusavio bendravimas ir santykiai būtų sėkmingi).

Darbas grupėje. Kiekvienas mokinys pristato savybes, kurias jis pasirinko, o grupė turi nuspręsti, kurios 5 savybės pačios svarbiausios darnioje šeimoje. Tos savybės pristatomos kitiems.

Darbas su Šventuoju Raštu. Perskaitomos Šventojo Rašto ištraukos apie darnią krikščionišką šeimą. Iš Šventojo Rašto ištraukų išskiriami esminiai žodžiai ir savybės apie šeimą. Išrinkti iš Šventojo Rašto žodžiai palyginami su žodžiais bei savybėmis, kurios buvo išskirtos dirbant grupėse, surandami panašumai ir skirtumai

Aiškinimas(is). Analizuojant tekstus, aiškinamasi, kokia yra darni krikščioniška šeima ir su kokiais pavojais bei iššūkiais ji susiduria šiuolaikiniame pasaulyje.

Metodiniai patarimai mokytojui

Atidžiai parinkti Šventojo Rašto ištraukas ir tekstus, kuriuose aprašoma darni krikščioniška šeima. Atsižvelgiant į mokinius ir jų gebėjimus, atidžiai parinkti tinkamus metodus, kuriais geriausiai pavyktų perduoti informaciją ir išaiškinti pamokos temą.

Pamokos aptarimas

Apibendrinimas. Kas svarbiausia žmonių tarpusavio santykiuose? Ar visados pavyksta lengvai išvengti pavojų, kurie kyla tarpusavio santykiuose ir darnioje krikščioniškoje šeimoje šiandieniniame pasaulyje?

Įsivertinimas. Kas man pamokoje buvo svarbu? Ką supratau apie tarpusavio santykius ir darnią krikščionišką šeimą? Ar toliau stengsiuosi išlaikyti darną savo šeimoje?

Naudota literatūra (pamokoje):

Mt 20, 28; Mk 3, 31–35; Lk 8, 19–21.

Liuteris M. *Didysis katekizmas*, 38–52; 86; 79–84 p.

Lewis C. S. *Tiesiog krikščionybė*, 124–134; 150–154 p.

Literatūros šaltiniai

1. Jovaišas A. *Martynas Mažvydas, Katekizmas ir kiti raštai*. Vilnius: „Baltos Lankos“, 1993, 719 p.
2. Francenas A. *Trumpa bažnyčios istorija*. Marijampolė: leidykla „Ardor“. 2004, 412 p.
3. *Biblija arba Šventasis Raštas* / Ekumeninis leidimas. (A. Rubšio (ST) ir Č. Kavaliausko (NT) vertimas). Vilnius: „Lietuvos Biblijos draugija“, 354 p.
4. Lewis C. S. *Tiesiog krikščionybė*. Vilnius: UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“, 2007, 252 p.
5. *Krikščioniškos giesmės* / Sudarė Liudvikas Fetingis. Vilnius: „Lietuvos Biblijos draugija“, 2007, 996 p.
6. Lukšaitė I. *Reformacija Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje ir Mažojoje Lietuvoje / XVI a. trečias dešimtmetis – XVII a. pirmas dešimtmetis* / Vilnius: „Baltos lankos“, 1999, 647 p.
7. Liuteris M. *Didysis katekizmas*. Kaunas: LELB Komunikacijos ir leidybos centras „KELIAS“, 2003, 165 p.
8. Liuteris M. *Mažasis katekizmas*. Tauragė. UAB „Taškų mozaika“. 2008 m. 24 p.
9. Liuteris M. *Mažasis katekizmas ir krikščioniškas mokymas*. Klaipėda: LELB Komunikacijos ir leidybos centras „KELIAS“, 1998, 328 p.
10. Batchelor M. *Atsiverčiame Bibliją*. Vilnius: „Lietuvos Biblijos draugija“, 1993, 173 p.
11. Naujas populiarus žinynas *Pasaulio religijos*. Vilnius: „Alma littera“, 2007, 504 p.
12. Arndt W. *Krikščioniškojo tikėjimo pagrindai*. Tauragė: LELB Komunikacijos ir leidybos centras „KELIAS“, 1998, 101 p.
13. Arndt W. *Naujojo Testamento istorija*. Tauragė: LELB Komunikacijos ir leidybos centras „KELIAS“, 2001, 78 p.